

Folkekirkens Nødhjælp: Nødhjælpsspenge administreres stadig for langt fra verdens brændpunkter

Altinget

Af: Birgitte Qvist-Sørensen, Generalsekretær, Folkekirkens Nødhjælp, bestyrelsesformand, ACT Alliance, formand for bestyrelsen, Verdens Bedste Nyheder

14.06.2021

De sidste fem år er det gået den forkerte vej i forhold til lokalisering af nødhjælpsspengene. Lokale aktører har de mest effektive øjne til at sikre indsatsernes virkning og relevans, skriver Birgitte Qvist-Sørensen.

Nødhjælp bliver mere effektivt, når det varetages af lokale aktører, skriver Birgitte Qvist-Sørensen.

"Større solidaritet med lokale aktører, transformativ forandring mod stærkere partnerskaber med lokale partnere, øget ansvarlighed og gennemsigtighed overfor modtagere af nødhjælp."

Sådan lød nogle af de flotte ambitioner, da verdens største donorer og nødhjælpsorganisationer underskrev den store Grand Bargain aftale for fem år siden.

Aftalen har måske ikke fyldt meget i den brede offentlighed, men lokalisering og ligeværdige partnerskaber mellem lokale og internationale organisationer har lige siden været på alles læber i internationale donor- og nødhjælpsorganisationer.

En af hovedambitionerne i aftalen var at kanalisere flere penge direkte til lokale partnere og investere i ligeværdige partnerskaber med lokale organisationer for at kunne imødekomme behov hurtigere og mere effektivt. Et af mantraerne i aftalen lød: "Nødhjælp skal være så lokal som muligt og så international som nødvendigt."

Her fem år efter at aftalen trådte i kraft, er godt tidspunkt at se på, om aftalen opnåede det, den satte sig for. Er nødhjælp i dag i højere grad lokaliseret end tidligere – altså ledet og styret af lokale aktører?

Svaret er desværre ikke opløftende.

Kun to procent af de 30 milliarder dollars går direkte til nationale eller lokale civilsamfundsorganisationer.

Birgitte Qvist-Sørensen, generalsekretær, Folkekirkens Nødhjælp

Den forkerte retning

Når vi kigger på det globale humanitære budget på omkring 30 milliarder dollars kanaliseres langt den største del – cirka 75 procent – gennem FN-organisationerne. Den sidste del administreres af internationale NGO'er.

Kun to procent af de 30 milliarder dollars går direkte til nationale eller lokale civilsamfundsorganisationer. Et tal, der rent faktisk er lavere i dag end i 2016, hvor Grand Bargain aftalen trådte i kraft.

Det skal med i den betragtning, at både FN-organer og internationale NGO'er kanaliserer penge til lokale aktører, men det sker stadig i et meget begrænset omfang. I Grand Bargain aftalen blev alle underskrivere enige om, at minimum 25 procent af de økonomiske administreres af lokale aktører, men tallet ligger stadig kun på 13 procent.

Folkekirkens Nødhjælp har i årtier været fortalere for en mere lokalt forankret nødhjælpssektor. I dag arbejder vi tæt sammen med 206 lokale civilsamfundsorganisationer, hvoraf en fjerdedel af organisationerne er ledet af kvinder.

Vi er ikke i tvivl om at nødhjælpen bliver mere effektiv og bæredygtig, hvis den ledes af lokale partnere og styres helt tæt på kriseramte mennesker fremfor en centraliseret styring i internationale organisationskontorer langt fra de enkelte brændpunkter.

Med covid-19 er det blevet endnu tydeligere, at den eksisterende nødhjælpsmodel er skrøbelig. Da pandemien brød ud, blev internationalt nødhjælpspersonale evakueret i hobotal, og nødhjælpsprogrammer gik i stå på stribe. Men Folkekirkens Nødhjælps lokale partnere fortsatte arbejdet med at afhjælpe de humanitære kriser, der kun blev intensiveret af sundhedskrisen.

Lokal nødhjælp er mest effektiv

I et nyt studie har vi i lyset af pandemien undersøgt lokale aktørers rolle i frontlinjen i humanitære kriser. Vi har også set på, hvordan lokalisering spiller sammen med respekten for de humanitære principper om neutralitet og uafhængighed.

Studiet er lavet i Sydsudan og Nigeria, og det konkluderer, at adgangen til de aller mest kriseramte lokalsamfund afhænger af tillid, gensidig respekt og forståelse mellem nødhjælpsorganisationerne og lokalsamfundene.

Studiet konkluderer – i Grand Bargain aftalens ånd – at lokale aktører ofte har de mest effektive øjne og ører i de kriseramte områder,

Birgitte Qvist-Sørensen, generalsekretær, Folkekirkens Nødhjælp

Ikke overraskende understreger studiet også, at nødhjælp har størst effekt, når lokalsamfund, kvinder og marginaliserede grupper tages med på råd, når det kriseramte områdes behov defineres.

De lokale organisationer, som studiet har undersøgt, er integrerede i de berørte lokalsamfund. De besidder de lokale sprogkompetencer og medarbejderne forstår den lokale kultur. Derfor arbejder de målrettet med ligeværdighed, dialog og respekt for at vinde tillid og accept.

Studiet konkluderer – i Grand Bargain aftalens ånd – at lokale aktører ofte har de mest effektive øjne og ører i de kriseramte områder, og at de derfor er afgørende for at sikre, at nødhjælpen er målrettet og rigtigt prioriteret, og indsatsen når ud til alle med behov.

Behovet stiger

Hvis vi accepterer præmissen om, at lokal forankring er afgørende for, at vi effektivt kan hjælpe flere mennesker i verdens brændpunkter, må det siges at være problematisk, at der ikke kommer flere – faktisk men færre – penge til de lokale aktører.

Især når vi sammenholder konklusionerne med de konkrete tal, der viser, at der er behov for at hjælpe flere og flere mennesker. I 2021 har 235 millioner mennesker brug for humanitær beskyttelse, mad, tag over hovedet og levebrød. Det svarer til, at 1 ud af 33 mennesker i verden har brug for hjælp til overlevelse – og det tal er støt stigende.

Tirsdag mødes verdens største donorer og nødhjælpsorganisationer så igen for at gøre status på fælles indsats, og for at drøfte hvad der skal til for at indfri Grand Bargain aftalens målsætninger. Der er rigeligt at evaluere på, hvis der skal handling bag ordene de kommende år.

Det er afgørende at internationale NGO'er som Folkekirkens fortsætter det solide fokus på lokalisering og udvider samarbejdet med mindre NGO'er, der er forankret i kriseramte lokalområder. Men lige så vigtigt er det at store donorer som for eksempel Danida stiller krav om, at FN-organerne udmønter de flotte ambitioner om mere lokalisering.